

Kalsbeek

gendienst doorvragen. De motie is dus, gelukkig maar, overbodig. Ik wijs in dit verband ook nog op het evaluatierapport dat ter bespreking stond in het algemeen overleg, want daarin staat juist over dit punt een passage. Men geeft aan dat er aanvankelijk wat onzekerheid over bestond. Men wist niet hoe men ermee om moest gaan en waar men de informatie vandaan moest halen. Sinds de koppelingswet in werking is getreden, is het allengs soepeler gaan verlopen.

De heer **Wijn** (CDA): Stel je bent directeur van een ROC, er komt iemand van 19 en je betwijfelt of hij legaal in Nederland is, of je bent werkgever en je betwijfelt of je een bepaalde persoon in dienst kan nemen, kun je dan door één nummer te bellen volledig uitsluitel krijgen over alle zaken die ik zojuist genoemd heb?

Staatssecretaris **Kalsbeek**: Je belt dan de GBA die je in de meeste gevallen meteen een antwoord kan geven. Mocht er twijfel zijn of is er sprake van een ingewikkelde zaak, dan kan er bij de vreemdelingendienst worden doorgezocht. In het onderwijs ligt dat natuurlijk weer heel anders dan bij een werkgever, want een werkgever is gehouden om te vragen naar de verblijfsvergunning of de identiteitspapieren van de werknemer. Ik denk dus dat het heel goed loopt. Uit de evaluatie blijkt geenszins dat het niet goed loopt.

De heer **Wijn** (CDA): Dat is niet helemaal een antwoord op mijn vraag. Wie gaat dan dat verdere onderzoek doen? Wordt dat vanuit de GBA gedaan of moet de persoon die informatie inwint, dat zelf doen? Hoe weet men zeker dat men het bij de goede gemeente vraagt?

Staatssecretaris **Kalsbeek**: Dat zal per geval verschillen. Een enkele keer zal een GBA-medewerker natuurlijk aanbieden om het uit te zoeken en terug te bellen. Een andere keer adviseert de GBA-medewerker wellicht om zelf de vreemdelingendienst te bellen, omdat je dan het snelst geholpen wordt. Weer een andere keer zullen de betrokkenen aangeven dat zij zelf de vreemdelingendienst bellen. Kortom, ik begrijp wel dat u wilt dat mensen zo snel mogelijk geholpen worden als zij een antwoord op een

dergelijke vraag willen. Op zichzelf heeft u daar gelijk in, maar dan moet je een afweging maken tussen het gaan optuigen van een hele nieuwe organisatie met één landelijk telefoonnummer, en vasthouden aan wat er nu is. U zou echt een punt hebben, als u bewijs zou hebben dat het nu helemaal niet goed gaat. Dat bewijs is er geenszins: het loopt nu goed. Daarom moeten wij op dit moment dus geen nieuwe organisatie inrichten.

De heer **Wijn** (CDA): De staatssecretaris geeft eerst aan dat het een overbodige motie is. Na wat doorvragen blijkt de praktijk toch iets anders te zijn dan datgene waar in de motie om wordt gevraagd. Ik neem aan dat de staatssecretaris vervolgens bedoelde te zeggen dat zij de aanvaarding van de motie ontraadt. In de motie gaat het evenwel om het instellen van één punt, een telefoonnummer, waar onderwijsinstellingen, werkgevers en verhuurders zich toe kunnen richten en waar zij in een keer klip en klaar antwoord krijgen.

Staatssecretaris **Kalsbeek**: Als u in uw motie vraagt om een landelijk telefoonnummer waar men alle informatie over wie dan ook kan opvragen, dan moet ik de aanvaarding ervan ontraden om de reden die ik zojuist gaf. Als u evenwel vraagt of het voor burgers en organisaties mogelijk is om, als zij daar behoefte aan hebben, te checken of iemand hier legaal verblijft – zo heb ik de motie opgevat – dan kan ik zeggen dat dit inderdaad mogelijk is. Die informatie kan zelf laagdrempelig opgevraagd worden en daarbij is sprake van goede afstemming. Als u daarop doelt met uw motie, is zij overbodig.

De vragen die de heer Kamp heeft gesteld, liggen eigenlijk op het beleidsterrein van de staatssecretaris van VROM. De staatssecretaris is daar in het AO al op ingegaan. Hij heeft namelijk aangegeven hoe hij namens het kabinet heeft gereageerd op de motie-Albayrak. Vandaag is nog op een aantal punten teruggekomen. Bovendien heeft hij toegezegd dat hij hier nog verder op zal ingaan in een nadere brief. Ik denk dat het verstandig is om het daarbij te laten.

De **voorzitter**: De heer Middel heeft zijn motie gewijzigd. Aangezien er in een debat over een verslag van een

algemeen overleg geen tweede termijn is, wil ik hem bij uitzondering toestaan, de gewijzigde motie thans voor te lezen.

De heer **Middel** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Gehoord de discussie en mede op basis van het zeer waardevolle advies van de fractie van de VVD heb ik het dictum van mijn motie gewijzigd.

Motie

De motie-Middel c.s. (19637, nr. 623) is in die zin gewijzigd, dat het dictum thans luidt:

verzoekt de regering, op korte termijn de aanpak van clandestiene door- en onderverhuur van woonruimte zodanig te intensiveren dat deze verhuur effectief wordt tegengegaan.

De **voorzitter**: Naar mij blijkt, wordt deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 627 (19637).

De beraadslaging wordt gesloten.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van het algemeen overleg op 13 november 2001 over **mensenmokkel**.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Voorzitter. Al bijna tien jaar staat de aanpak van mensenmokkel en mensenhandel hoog op de politieke agenda. Het apparaat dat zich terecht op deze problematiek richt, is zeer uitgebreid. Er zijn ontzettend veel mensen die zich dagelijks met dit vraagstuk bezighouden. Echter, kijkend naar de netto-effecten van die inspanningen kan de conclusie niet anders zijn dan dat de opbrengst tot op heden zeer karig is. Het jaarverslag Mensensmokkel 2000 geeft aan dat in bijna eenderde van de gevallen de opgelegde straf minder dan een maand betrof. Hetzelfde patroon is waarneembaar waar het gaat om de bedragen die gemoeid zijn met onrechtmatig verkregen voordeel en waarop beslag is gelegd. De conclusie is dat vooral de kleingrutters worden

Albayrak

gepakt maar dat de grote criminelen voorsnog met hun daden weg kunnen komen. Dit alles staat in schril contrast met de praktijk van mensensmokkel en mensenhandel, waarbij sprake is van een miljarden-industrie die gemakkelijk kan concurreren met de handel in verdovende middelen. In het algemeen overleg van 13 november jl. hebben wij geprobeerd deze discussie een stap verder te brengen waar het gaat om de concrete veroordeling van zwaardere criminelen. Om te kunnen bepalen of een aanpak geslaagd is, is het goed om uit te gaan van tevoren gestelde kwantificeerbare doelen, zoals het minimumaantal veroordelingen per jaar met een hoge strafmaat. Concreet hebben wij in genoemd algemeen overleg gevraagd om operationele doelstellingen, waarmee gemeten kan worden of de prioriteiten die we stellen ook omgezet kunnen worden in succesvolle opsporing, vervolging en veroordeling. De minister heeft niet positief gereageerd op dit verzoek. Daarom wens ik hier de Kamer een uitspraak terzake te ontlokken.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de bestrijding van mensensmokkel tot de hoogste prioriteiten van de regering behoort;

overwegende dat het effect van deze prioriteitsstelling onvoldoende tot uiting komt in concrete strafzaken;

verzoekt de regering, te komen tot kwantitatieve, operationele doelstellingen teneinde de effecten van de door haar gekozen aanpak meetbaar te maken en de Kamer binnen drie maanden van deze doelstellingen op de hoogte te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Albayrak en Hoekema. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 13 (27204).

De heer Wijn (CDA): Ik heb twee korte vragen. Als ik de motie goed heb begrepen, wordt daarin alleen

het concrete voorbeeld genoemd van rechterlijke uitspraken. In haar verhaal heeft mevrouw Albayrak het echter ook gehad over operationele doelstellingen in wat bredere zin. Gaat het hierbij dan ook om het aantal controles door het mobiel toezicht vreemdelingen, het aantal schikkingen dat door Justitie is gedaan en het aantal opgerolde mensensmokkelnetwerken?

Mevrouw Albayrak (PvdA): Als er operationele doelstellingen zijn, moet men alle zeilen bijzetten om die te halen. Het antwoord op uw vraag is dus "ja".

De heer Wijn (CDA): In dat geval vind ik het een zeer goede motie. Als wij bij het terugkeerbeleid voorstellen, eenzelfde soort doelstelling te formuleren, mogen wij dan op uw steun rekenen?

Mevrouw Albayrak (PvdA): Dat debat zullen wij op dat moment voeren.

De heer Wijn (CDA): U vraagt nu om concrete doelstellingen en om het stellen van prioriteiten. Dat is ook aan de orde bij het terugkeer- en uitzetbeleid. Als u consequent bent, stelt u ook voor, ten aanzien daarvan doelstellingen te formuleren.

Mevrouw Albayrak (PvdA): Dat debat ga ik graag met u aan, maar niet nu. U kunt mij niet om een reactie vragen zonder dat ik weet wat de precieze inhoud van een dergelijk voorstel is.

De heer Wijn (CDA): Het is heel simpel. Het dictum van zo'n eventuele motie zal gelijkluidend zijn. In plaats van het bestrijden van mensensmokkel gaat het dan om het terugkeer- en uitzetbeleid.

Mevrouw Albayrak (PvdA): Als u tijdens dat debat een dergelijke motie indient, zult u mijn reactie daarop horen. Ik kan daar nu niet op vooruitlopen.

De heer Kamp (VVD): Ook wij vinden het een sympathieke motie. Tijdens het algemeen overleg heb ik echter niet van mevrouw Albayrak begrepen dat zij het huidige aantal strafzaken – 200 tot 300 per jaar – onvoldoende vindt. Kan zij dat toelichten?

Mevrouw Albayrak (PvdA): Het aantal strafzaken als zodanig is niet onvoldoende. Ik heb gesproken over de opgelegde straffen en de bedragen waarop in verband met het wederrechtelijk verkregen voordeel beslag wordt gelegd.

De heer Kamp (VVD): Wij beschikken niet over deze informatie. Wilt u die met ons delen?

Mevrouw Albayrak (PvdA): Ik baseer mij op het Jaarverslag mensensmokkel 2000. In 1999 is er in totaal 76 maal gevangenisstraf opgelegd. In 2000 kwam dit 51 maal voor. Dat aantal loopt dus terug. In 1999 werd in 23 van de 76 gevallen – krap eenderde – minder dan één maand opgelegd. Op het delict staat een maximum van acht jaar. Ik trek hieruit de conclusie dat dit niet de mensen zijn waar wij echt naar op zoek zijn.

De heer Kamp (VVD): De doelstelling is niet een toename van het aantal strafzaken of hogere straffen, maar het voorkomen van mensensmokkel. Wilt u eraan meewerken om die uiteindelijke doelstelling in de vorm van een Kameruitspraak vast te leggen?

Mevrouw Albayrak (PvdA): De uiteindelijke doelstelling is om degenen die zich hieraan schuldig maken te arresteren, te vervolgen en te veroordelen. Daarvan moet het signaal uitgaan dat niemand hiermee weg komt en dan zullen deze praktijken vanzelf ophouden.

De heer Rouvoet (ChristenUnie): Dit type motie vind ik eigenlijk nogal makkelijk en ook riskant. Uit mijn vraagstelling zal hopelijk duidelijk worden waarom. Mevrouw Albayrak zei dat ze tijdens het algemeen overleg voorstellen heeft gedaan, de bestrijding van mensensmokkel te verbeteren. Mij is niet duidelijk om welke voorstellen het dan zou gaan. Uit haar inbreng hier begrijp ik dat het alleen gaat om het meten van de resultaten. Voorstellen voor verbetering van de effectiviteit van de bestrijding heb ik echter niet gehoord. Zou zij niet eerst daaraan aandacht moeten besteden, voordat de resultaten worden gemeten?

Ik weet niet in hoeverre mevrouw Albayrak kennis heeft genomen van de manier van werken van politie en justitie bij de bestrijding van

Albayrak

mensensmokkel. Bestaat er niet het risico dat de uitvoering van haar motie contraproductief werkt? Zij wil streefcijfers voor de veroordeling van "grote bazen". De praktijk is echter dat je daarin veel tijd moet investeren. Het gevolg van de motie kan zijn dat de politie zich op de "korte klap" gaat richten, waardoor alleen de kleine jongens worden gegrepen. Zo wordt toch het tegendeel bereikt van wat wordt beoogd met de motie?

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Ik denk dat het nu juist de praktijk is dat vrij makkelijk, juist door de autonome politiekorpsen, wordt omgegaan met de hoge politieke prioriteit die hieraan is gegeven. Dat is misschien zeer legitiem, gezien vanuit hun werkzaamheden. Het probleem is dat er geen controle op is. Wij kunnen niet meten of de door ons gestelde politieke doelen worden gehaald: het pakken van de grote jongens die zich hieraan schuldig maken. Ik zou graag willen dat er via het stellen van operationele doelstellingen vanuit de regering een afrekenmechanisme in het leven wordt geroepen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Het lijkt me heel vreemd om straks een streefcijfer te hebben in de zin van "drie grote jongens per jaar achter de tralies". Zo werkt het bestrijden van een ingewikkeld fenomeen als mensensmokkel niet. Je kunt toch niet zeggen: doe maar iets minder kleine jongens, wij willen voortaan twee of drie grote jongens per jaar? Ik vind dat je de mensen die daarmee bezig zijn, alle ruimte moet geven om de kleine jongens te pakken en op de lange termijn ook de organisatie zelf te bestrijden.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Wij hebben die ruimte tien jaar gegeven, maar dat heeft voor de Partij van de Arbeid op dit moment onvoldoende effect gesorteerd. Er worden heel veel kleine zaken aangebracht, maar niet de grote. Ik wil er vanuit de PvdA alles aan proberen te doen om via de operationele doelstellingen het uiteindelijke politieke doel dichterbij te brengen. Als u kans ziet om via welke doelstelling dan ook het effect beter te laten zijn, dan ruil ik mijn doelstelling graag in voor de uwe. Ik vind dat we moeten proberen om doelen te stellen waaraan we kunnen afmeten of we inderdaad dichterbij een effectieve bestrijding van mensensmokkel komen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Wij zullen het hier niet over eens worden. Ik wil echter nog een andere vraag stellen, die zeker zo interessant is. Welke voorstellen doet u om de bestrijding daadwerkelijk beter aan te pakken? Ik heb die nog steeds gemist.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Ik heb concreet het voorstel gedaan dat we net besproken hebben, namelijk het stellen van operationele doelen.

□

De heer **Kamp** (VVD): Voorzitter. De VVD-fractie is van mening dat mensensmokkel naar Nederland wordt gestimuleerd door de huidige praktijk dat iemand die ongedocumenteerd is dat niet tegengeworpen kan worden, indien hij of zij verklaart dat de documenten afgegeven zijn aan een reisagent, wat een eufemisme is voor een mensensmokelaar. Wij willen daarom de volgende uitspraak aan de Kamer voorleggen:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat een snelle en correcte afhandeling van asielverzoeken alsmede tenuitvoerlegging van genomen beslissingen bemoeilijkt wordt doordat veel asielzoekers ongedocumenteerd zijn;

overwegende dat bij het onderzoek naar de asielaanvraag mede wordt betrokken de omstandigheid dat de asielzoeker ter staving van zijn aanvraag geen reis- of identiteitspapieren dan wel andere bescheiden kan overleggen die noodzakelijk zijn voor de boordeling van zijn aanvraag, tenzij de betrokkene aannemelijk kan maken dat het ontbreken van deze bescheiden niet aan hem is toe te rekenen;

overwegende dat deze wettelijke bepaling nauwelijks effect sorteert, indien zij niet aan de ongedocumenteerde asielzoeker kan worden tegengeworpen die verklaart de documenten aan een reisagent te hebben afgegeven;

van oordeel dat op deze wijze de mensensmokkel in de hand wordt

gewerkt;

verzoekt de regering, het ertoe te leiden dat het ongedocumenteerd zijn alsnog tegengeworpen kan worden indien de ongedocumenteerde asielzoeker verklaart de documenten aan een reisagent te hebben afgegeven en het zo alsnog mogelijk te maken het ongedocumenteerd zijn van asielzoekers effectief tegen te gaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Kamp, Wijn en Van der Staaij. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 14 (27204).

□

Minister **Korthals**: Voorzitter. Ik heb tijdens het mondeling overleg wel degelijk gezegd dat er grote prioriteit is bij de regering. Die prioriteit blijkt uit wat er in de nota Criminaliteitsbeheersing is gesteld, namelijk dat we bijvoorbeeld 200 groeperingen willen gaan vervolgen. Daar is nu te weinig tijd voor. We mogen aannemen dat bij de mensensmokkel ook dit soort groeperingen werkzaam is. Verder hebben wij in het actieplan van het terrorisme, waar een heel duidelijke relatie ligt met de mensensmokkel, voorstellen gedaan ter grootte van nog eens 13 mln gulden extra. Met andere woorden, er gebeurt op dit terrein wel degelijk het een en ander. Ik ben het echter met mevrouw Albayrak eens dat het meer zichtbaar zou moeten worden, niet alleen in de concrete afhandeling van strafzaken, maar ook met betrekking tot het aantal schikkingen. Die interruptie is terecht. Ik zou op dit gebied niet veel schikkingen willen zien, maar ik zou graag willen weten wat het mobiel vreemdelingtoezicht oplevert van jaar tot jaar, hoeveel mensen die bij de mensensmokkel betrokken zijn, daadwerkelijk veroordeeld zijn en hoeveel mensen het betrof. In sommige strafzaken gaat het om één geval, in andere kan het om tientallen gaan.

Ik vind het uitermate belangrijk dat dit daadwerkelijk gebeurt. In het beleidsplan van de Nederlandse politie is dit als een belangrijke prioriteit opgenomen en in het nieuwe beleidsplan zal dat ook het

Korthals

geval zijn. Daar zullen wij zeker voor zorgen. Het is de bedoeling om niet alleen kwantitatieve gegevens – dat is in feite al het geval in het kader van het VBTB-beleid – maar ook kwalitatieve gegevens een belangrijke rol te laten spelen. Als wij alleen aangeven hoeveel strafzaken men moet doen, is er immers het risico dat men zich richt op de kleintjes en juist de grote laat lopen, omdat die ingewikkelder zijn.

In die zin zie ik de motie als een ondersteuning van het al ingezette beleid. Met de motie wordt daaraan nog een extra impuls gegeven en maakt de Kamer duidelijk dat zij dit echt belangrijk vindt. Ik laat het oordeel over de motie uiteraard aan de Kamer, maar ik heb er zeker sympathie voor.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Dan vindt u het vast ook niet bezwaarlijk om binnen drie maanden alles in een brief vast te leggen, nu u zegt dat het al beleid is en dat het gaat om doelen die breed gesteld worden en die prioriteit hebben in het beleidsplan van de politie. Volgens mij gebeurt een en ander overigens nog niet integraal.

Minister **Korthals**: Het is het beleid van het kabinet en zeker ook dat van het ministerie van Justitie om te komen tot meetbare resultaten. Daar past de motie volledig in. Aangezien ik de motie nog verder wil uitbreiden, is het een enorme prestatie als wij het binnen een termijn van drie maanden kunnen doen, maar het is wel het doel van de regering om daartoe te komen.

De heer **Hoekema** (D66): De minister kon vorige week nog niet antwoorden op de vraag, waar Nederland staat op de schaal van de Europese Unie. Is Nederland nu, gelet op het aantal zaken, het aantal veroordelingen e.d., een land dat eruit springt bij de aanpak van mensensmokkel? Of is het in het kader van de Europese Unie een gemiddeld land? Misschien kan de minister vandaag toezeggen dat hij te zijner tijd wat gegevens hierover aan de Kamer stuurt.

Minister **Korthals**: Ik heb vorige week gezegd dat wij binnen de Europese Unie allemaal met hetzelfde probleem te maken hebben en dat het de bedoeling is om op dit terrein meer samen te werken. Dat

betekent ook dat wij meer inzicht moeten krijgen in de situatie in andere landen. Het is goed om internationaal vergelijkingen te maken, zodat Nederland ook weet dat het één van de actiefste landen bij de bestrijding van mensensmokkel en mensenhandel is. Ik doe dan ook de gevraagde toezegging, maar laat de termijn waarop die toezegging gestand wordt gedaan, nu verder in het midden.

Staatssecretaris **Kalsbeek**: Voorzitter. De heer Kamp heeft een motie ingediend die wel een relatie heeft met mensensmokkel, maar toch meer op mijn beleidsterrein ligt, namelijk waar het gaat om het ongedocumenteerd zijn van asielzoekers. Het dictum van de motie bevat een bekende passage, namelijk uit de behandeling van de Vreemdelingenwet. Het gaat hier om kabinetsbeleid: aan ongedocumenteerde asielzoekers wordt het tegengeworpen als zij stellen dat zij hun papieren hebben afgegeven aan een reisagent. In die zin is de motie overbodig, want dat is staand kabinetsbeleid. Wel moeten wij onder ogen zien dat, als de asielzoeker in beroep gaat tegen de afwijzende beslissing en in dat verband opnieuw betoogt dat hij zijn papieren heeft afgegeven aan een reisagent, de rechter de asielzoeker om die reden nogal eens gelijk geeft. De overheid kan daar verder weinig aan doen. Als de rechter afwijkt van het wettelijk kader dat op zichzelf precies conform de wensen van de heer Kamp is, hebben wij dat natuurlijk te respecteren.

De heer **Kamp** (VVD): U zegt: nogal eens. Echter, het ongedocumenteerd zijn wordt toch in slechts 4% van de gevallen meegewogen bij het nemen van de beslissing? U heeft de Kamer meerdere malen omstandig uitgelegd dat de oorzaak daarvan is de uitspraak van de rechter: als ongedocumenteerden zeggen dat zij de papieren hebben afgegeven aan de reisagent, dan kunnen wij hun dat niet tegenwerpen. Dat haalt echt de bodem onder uw beleid weg. Wij vragen u met deze motie om er op de een of andere manier voor te zorgen dat datgene wat u hebt bedoeld alsnog werkelijkheid wordt.

Staatssecretaris **Kalsbeek**: Uw motie

is preciezer dan u nu zelf denkt. In uw motie wordt namelijk geformuleerd dat het ongedocumenteerd zijn alsnog tegengeworpen kan worden indien de ongedocumenteerde asielzoeker verklaart de documenten aan een reisagent te hebben afgegeven. Daarom gaat het. Zomaar ongedocumenteerd zijn kan niet tegengeworpen worden, omdat dat in strijd is met internationale verdragen. Er moet altijd een individuele toets plaatsvinden. Als die individuele toets leidt tot de mededeling van de asielzoeker "ik heb mijn papieren vrijwillig afgegeven aan mijn reisagent", dan werpen wij natuurlijk tegen: het is dus uw eigen schuld dat u geen documenten hebt, u moet dan ook voor de consequenties daarvan opdraaien. Ik vat het nu in een enkel zinnetje samen, maar de verhalen zijn natuurlijk vaak ingewikkelder en langer. De ervaring leert dat de rechter nogal eens een asielzoeker in het gelijk stelt en zegt dat het betrokkene niet te verwijten is dat hij zijn papieren niet meer heeft.

De heer **Kamp** (VVD): Het ongedocumenteerd zijn is het essentiële probleem bij de toestroom van asielzoekers en het niet snel kunnen afhandelen van hun aanvragen. Slechts in 4% van de gevallen houdt u rekening met die wettelijke bepaling. En u doet dat in zo weinig gevallen, omdat de rechter de bodem onder uw beleid heeft weggeslagen. Het moet dan toch uw eer te na zijn om het erbij te laten zitten? U moet toch zelf ook willen proberen dat punt op de een of andere manier te herstellen?

Staatssecretaris **Kalsbeek**: Ik vind het jammer dat u uw vraag eigenlijk in exact dezelfde bewoordingen herhaalt. Uw motie is correct en in die zin overbodig. Ik laat het oordeel daarover graag aan de Kamer over. Uw weergave hier is niet correct. Het enkel ongedocumenteerd zijn kan een asielzoeker niet tegengeworpen worden. Er moet een verklaring voor zijn. Dan pas kan het hem tegengeworpen worden. Zo zit de Wet ongedocumenteerden in elkaar.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, over de ingediende moties volgende week dinsdag te stemmen.

Kalsbeek

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 17.09 uur tot 17.20 uur geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 2002 (28000-XI).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Meijer** (CDA): Voorzitter. Wat zijn nu de belangrijkste voorstellen in deze begroting? In 2002 staat de uitwerking van enkele grote nota's centraal, zoals de nota Wonen, de vijfde nota die nog deze kabinetperiode zal moeten worden afgerond, het NMP-4 en het grondbeleid. Een ander prioritair thema in de komende jaren is de veiligheid. Er staan enkele concrete maatregelen in de begroting. Zo wordt in de periode 2001 - 2005 250 mln gulden extra uitgetrokken in het kader van het vuurwerkbeleid, onder andere voor verplaatsing van bedrijven. Dat was overigens wel bekend, maar het is nu nog eens expliciet opgeschreven. Tevens komt er een projectdirectie Externe veiligheid op het ministerie van VROM en een aparte adviesraad over externe veiligheid. Ten slotte is het belangrijk dat de communicatie tussen de overheid en de burger op het terrein van de veiligheid wordt verbeterd. Draagvlak voor dat veiligheidsbeleid is essentieel voor het welzijn ervan, maar de CDA-fractie heeft wel eens de indruk dat dit draagvlak niet altijd even groot is.

Een andere prioriteit in deze begroting betreft de handhaving. Zo komt er voor de handhavingsactiviteiten van de provincies extra geld beschikbaar en worden de verschillende inspecties en opsporingsdiensten op VROM-terrein gebundeld tot één inspectoraat-generaal. Dat is een heel goede zaak, omdat er in het verleden heel vaak verschil van mening bestond tussen de inspecteur volkshuisvesting, de inspecteur ruimtelijke ordening en de inspecteur milieuhygiëne. Hopelijk

zal dat snel tot het verleden behoren nu dit inspectoraat-generaal met één gezicht naar buiten gaat.

De toezichtsactiviteiten zullen zich het komende jaar onder andere richten op de uitvoering van het nieuwe Vuurwerkbesluit en het toetsen van bestemmingsplannen en vrijstellingsaanvragen. Mijn vraag aan deze minister is in dit verband hoe het nu staat met het afbreken van die woningen in Valkenswaard en in Schijndel waarover hij zo nadrukkelijk heeft gesproken. Wil hij met name op dit punt van de handhaving nog eens ingaan? Voorzover mij bekend en ik visueel heb waargenomen, komt er nog niets van dat daadwerkelijk afbreken van dit soort bouwsels.

Een ander belangrijk onderwerp is het klimaatbeleid. Dit jaar zal een commissie adviseren over een nationaal systeem voor CO₂-emissiehandel. Wij zijn er op zich enthousiast over, maar liever nog zouden wij een systeem op Europees niveau zien. Bovendien zullen het volgend jaar met provincies en gemeenten de zogenaamde BANS, bestuursakkoorden nieuwe stijl, over de reductie van broeikasgassen worden gesloten.

Voorzitter. Ook deze begroting staat in het teken van de beoordeling van vier jaar minister Pronk. Wij kunnen hem inderdaad betitelen als iemand die hard werkt, die zich in korte tijd het dossier eigen heeft gemaakt, die goed zijn oor te luisteren legt bij de samenleving en die terecht alle lof verdient voor zijn inspanningen om het Kyotoakkoord te redden op de conferenties in Den Haag, Bonn en Marrakesh. Hij heeft veel werk gemaakt van het verbeteren van controle en handhaving, mede naar aanleiding van de rampen in Enschede en Volendam, iets wat de laatste zeven, acht jaar duidelijk is nagelaten. Handhaving en controle waren niet populair en daar kon je niet mee scoren, vandaar dat wij ons gedoogbeleid maar steeds verder hebben laten doorlopen!

Er zijn echter ook wel enkele minpuntjes te noemen. In de eerste plaats lijkt het erop alsof de inspanningen van de minister in het buitenland soms ten koste gaan van het binnenlandse werk. Zo is deel 1 van de vijfde nota duidelijk aan de magere kant. Het CDA heeft daarom ook een eigen tienpuntenplan opgesteld waarin wij duidelijk wat verder zijn gegaan. In de tweede

plaats heeft de minister enkele malen te kennen gegeven dat zijn hart eigenlijk bij andere dossiers ligt. Daar waar deze minister mondiaal goede resultaten heeft geboekt, bijvoorbeeld in het kader van klimaatverdragen, moeten wij erkennen dat er op het punt van de harmonisatie van normstellingen binnen Europa helaas nog weinig resultaat is geboekt.

In lijn met het algemene afvalstoffenbeleid is het beleid er momenteel op gericht dat het storten van baggerspecie zoveel mogelijk moet worden voorkomen door de verwerking van reinigbare baggerspecie te stimuleren. In het beleidsstandpunt Verwijdering baggerspecie uit 1993-1994 was als concrete doelstelling opgenomen dat in het jaar 2000 20% van de vrijkomende baggerspecie inderdaad verwerkt is. Na 2000 zou dat percentage verder moeten stijgen. Deze doelstelling is nog eens bevestigd in de Vierde nota waterhuishouding. Bij het verwerken van baggerspecie denken wij aan het winnen van zand om het vervolgens in bouwlocaties en bij de aanleg van wegen en spoorwegen te gebruiken. Inmiddels zijn er ook andere alternatieven en initiatieven gekomen om het specie hoogwaardiger te gaan verwerken. Ik denk aan innovatieve systemen om veel verder te gaan. Dat is ook de inzet van het NMP-4 waarin belang wordt gehecht aan het terugdringen van het gebruik van primaire grondstoffen en het stimuleren van hergebruik van afvalstoffen. Dat is ook noodzakelijk vanwege de dalende publieke acceptatie van grootschalige ontgroningen ten behoeve van zand- en kleiwinning. Deze beleidslijn is ook terug te vinden in het verkiezingsprogramma van het CDA.

Geconstateerd kan worden dat de doelstelling van 20% verwerking niet is gehaald. Het is op nul blijven staan. Dat is een trieste constatering. Wij hebben niet meer werk kunnen maken van het verwerken van baggerslib. Om hergebruik daadwerkelijk te stimuleren, zou er een belasting geheven moeten worden op het storten van deze baggerspecie die in principe gereinigd zou kunnen worden om zo het kostenverschil tussen storten en verwerken te verminderen. Omdat in de jaren negentig verwerkingstechnieken onvoldoende waren ontwikkeld, is afgezien van deze belastingheffing. Nu de verwerkingstechnieken zijn